

UNIVERZITET U TUZLI
FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U TUZLI

NASTAVNI PLAN I PROGRAM POSTDIPLOMSKOGA STUDIJA
ODSJEKA ZA BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST IZ
PODRUČJA LINGVISTIKE

sa primjenom od 2009/2010. akademske godine

Tuzla, septembar 2009. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Kriteriji.....	4
3. Opći plan studija	4
4. Nastavni plan.....	6
4.1. Kolegij nastavnika	7
4.2. Fond sati i opterećenja	8
5. Nastavni programi	9

1. Uvod

U cilju uvođenja kandidata u naučno-istraživački rad i proširivanja znanja iz oblasti lingvistike Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli organizira redovni postdiplomski studij na Odsjeku za bosanski jezik i književnost iz područja Lingvistike u akademskoj 2009/10. godini.

Studij iz područja Lingvistike omogućio bi mladim profesorima jezika i književnosti ali i kandidatima sa društvenih fakulteta nastavak studiranja na postdiplomskom studiju, te bi se obogatio znanstveni/naučni potencijal Bosne i Hercegovine, ali i šire.

Postdiplomski je studij iz područja Lingvistike inovativan jer je to općelingvistički studij koji će omogućiti istraživanje iz historijskoga razvoja jezika, onomastike i savremenoga stanja bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika.

Postdiplomski studij Odsjeka za bosanski jezik i književnost osmišljen je tako da prvi semestar obuhvaća temeljne predmete, a u drugom semestru program je prilagođen izradi magistarskoga rada.

Ciljevi su postdiplomskoga programa iz područja Lingvistike osposobljavanje istraživača za historiju gramatičkoga ustroja i bosanskohercegovačke pisane baštine te savremenih teorijskih i metodoloških pristupa bosanskohercegovačkoj jezičnoj prošlosti i sadašnjosti ali i proučavanju onomastike.

2. Kriteriji

Pravo upisa na postdiplomski studij imaju kandidati koji su završili dodiplomski studij na filozofskome fakultetu, na Odsjeku za bosanski, hrvatski, srpski i crnogorski jezik i književnost, te na drugim jezičnim odsjecima odličnim ili vrlo dobrim uspjehom iz jezičnih/lingvističkih kolegija uz obavezno poznavanje jednoga svjetskog jezika. Izuzetno, Naučno-nastavno vijeće može odobriti upis na postdiplomski studij i kandidatima koji su završili studij sa dobrim uspjehom iz jezičnih/lingvističkih kolegija, kao i kandidatima koji su završili društvene i društveno-humanističke studije uz preporuku dva profesora iz područja lingvistike pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom o dodiplomskom, postdiplomskom studiju i uslovima za sticanje doktorata nauka na JU Univerzitet u Tuzli.

Kandidati koji se žele upisati na postdiplomski studij podnose prijavu na konkurs za upis na postdiplomski studij sa odgovarajućim dokazima o ispunjavanju uvjeta.

Postdiplomski studij će se organizirati ako se na konkurs prijavi najmanje pet kandidata, koji ispunjavaju uvjete konkursa.

Na postdiplomski studij mogu se upisati i studenti postdiplomskoga studija drugoga univerziteta. Zahtjev za prelazak može se podnijeti najkasnije 30 dana prije početka nastave.

Odluku o izboru kandidata na postdiplomski studij donosi Nastavno-naučno vijeće na prijedlog Voditelja postdiplomskog studija.

U drugom semestru se vrši priprema projekta i izrada magistarskog rada.

Kandidat – postdiplomac stječe pravo na polaganje ispita kada odsluša nastavu na predmetu i ispuni ostale obaveze utvrđene nastavnim planom i programom i ovjeri semestar.

Ispiti su javni.

Postupak za izbor teme magistarskog rada pokreće se kada kandidat odsluša sve predmete.

Kandidata postdiplomca vodi mentor, koji je izabrani nastavnik u užoj naučnoj oblasti iz koje kandidat radi rad.

Prihvatanje teme magistarskoga rada, određivanje mentora i cjelokupna procedura vezana za završetak postdiplomskoga studija izvršit će se u skladu sa odredbama Pravilnika o organizovanju dodiplomskog, postdiplomskog studija i postupku sticanja doktorata nauka u JU Univerzitet u Tuzli.

Kandidat po završetku postdiplomskog studija stiče naučni stepen magistra humanističkih nauka iz područja lingvistike.

Postdiplomskim studijem rukovodi voditelj postdiplomskog studija.

Administrativne poslove obavlja ovlašteno lice Fakulteta.

3. Opći plan studija

Postdiplomski studij se izvodi prema Nastavnom planu i programu kao redovni studij u trajanju od dva semestra.

U prvom i drugom semestru realiziraju se predavanja i seminarske obaveze s tim što u drugom semestru kandidati trebaju prijaviti temu magistarskog rada.

Postdiplomski studij će se realizirati u prostorijama Filozofskog fakulteta u Tuzli u terminima koji će odgovarati polaznicima, a koji neće dovoditi u pitanje realiziranje programa dodiplomskoga studija.

U toku studija polaznici slušaju i polažu 7 predmeta. U prvom semestru polaznici slušaju sve predmete:

1. Metodologija istraživačkoga rada
2. Jezik srednjovjekovnih bosaničnih tekstova
3. Naučno pisanje
4. Akcentologija
5. Jezička struktura bosanskoga, hrvatskoga i srpskoga jezika
6. Leksikologija
7. Onomastika

II SEMESTAR

U drugom semestru je priprema projekta i izrada magistarskoga rada.

4. Nastavni plan

4.1. Prvi semestar

R. br.	Predmet	Predavanje/vježbe		Samostalni rad studenta/ispit		Ukupno	
		Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS
ZAJEDNIČKI PREDMETI							
1.	Metodologija istraživačkoga rada u lingvistici	30	3	30	3	60	6
2.	Jezik srednjovjekovnih bosaničnih tekstova	30	3	45	3	75	6
3.	Naučno pisanje u lingvistici	30	3	30	3	60	6
4.	Akcentologija	30	3	30	3	60	6
5.	Jezička struktura bosanskoga, hrvatskoga i srpskoga jezika	30	3	45	3	75	6
6.	Leksikologija	30	3	30	3	60	6
7.	Onomastika	30	3	30	3	60	6
UKUPNO PRVI SEMESTAR		210	21	240	21	450	42

4.2. Drugi semestar

R. br.	Predmet	Predavanje/vježbe		Samostalni rad studenta		Ukupno	
		Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS
1	MAGISTARSKI RAD					100	18
UKUPNO						550	60

4.1. Kolegij nastavnika

Voditelj postdiplomskog studija: **Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, docent,**
Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

PREDMET	ODGOVORNI NASTAVNICI
Metodologija istraživačkoga rada u lingvistici	Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof. Dr. sc. Enver Halilović, red. prof. Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc. Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof. Dr. sc. Marica Petrović, doc.
Jezik srednjovjekovnih bosaničnih tekstova	Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc. Dr. sc. Mateo Žagar, vanr. prof. Dr. sc. Dževad Jahić, red. prof. Dr. sc. Josip Silić, red. prof.
Naučno pisanje u lingvistici	Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc. Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof. Dr. sc. Enver Halilović, red. prof. Dr. sc. Mirjana Popović, vanr. prof. Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof.
Akcentologija	Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof. Dr. sc. Josip Baotić, red. prof.
Jezička struktura bosanskoga, hrvatskoga i srpskoga jezika	Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof. Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof. Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc. Dr. sc. Marica Petrović, doc. Dr. sc. Ivo Pranjković, red. prof.
Leksikologija	Dr. sc. Marica Petrović, doc. Dr. sc. Ljiljana Kolenić, red. prof.
Onomastika	Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof. Dr. sc. Marica Petrović, doc. Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc.

5. NASTAVNI PROGRAMI

5.1. METODOLOGIJA ISTRAŽIVAČKOGA RADA U LINGVISTICI

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Enver Halilović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Marica Petrović, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Metodologija istraživačkoga rada u lingvistici jest postupak od kojeg zavisi kvalitet urađenoga istraživanja. Zbog toga će joj se posvetiti posebna pažnja pri čemu će se težiti što više praktičnom radu.

Uvodno predavanje; Metodologija i istraživačke metode u lingvistici; Oblici naučnog mišljenja u lingvistici; Metode naučnog mišljenja i istraživanja u lingvistici; Općenaučne metode u filološkim i lingvističkim istraživanjima; Teorijsko-metodološki pristupi u istraživanju u filologiji i lingvistici; Proces istraživanja u lingvistici; Specifičnosti istraživanja u lingvistici; Istraživački projekti u lingvistici.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari

Način polaganja ispita: usmeno

Predispitne obaveze: seminarski rad

Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof.*

Literatura:

1. Mihajlović, Dobrivoje, 1999, Metodologija naučnih istraživanja, Beograd.
2. Ristić Živan, 1995, O istraživanju, metodu i zanju, Beograd.
3. Šamić, Midhat, 1990, Kako nastaje naučno djelo, Sarajevo.
4. Mann, Chris and Steward, Fiona, 2002, Internet Communication and Qualitative Research: A Handbook of Researching Online, Sage Publication
5. Filipović, M., 2000, Metodologija znanosti i znanstvenog rada, IP Svjetlost, Sarajevo.

5.2. JEZIK SREDNJOVJEKOVNIH BOSANIČNIH TEKSTOVA

Predavanja/vježbe: 30

Nastavnici:

Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Mateo Žagar, vanr. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Dr. sc. Dževad Jahić, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Dr. sc. Josip Silić, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Cilj je kolegija **Jezik srednjovjekovnih bosaničnih tekstova** osposobiti postdiplomante za transliteraciju i transkripciju originalnih srednjovjekovnih tekstova pisanih bosančicom,

kritičko mišljenje o jezičnim pojavama općenito, a posebno o historijskim pojavama u jeziku, te za primjenu jezičnoteorijskih spoznaja u istraživačkome procesu.

Jezik kao sistem i jezik kao standard; Grafolingvistika i filologija; Prva stoljeća pismenosti. Pisana riječ u Bosni i Hercegovini (predstandardni i standardni period); Transliteracija i transkripcija srednjovjekovnih bosaničnih tekstova; Bosanična epigrafika (transliteracija); Kodeksi (transliteracija); Bosanični pravni tekstovi (transliteracija); Ustrojstvo srednjovjekovnih bosaničnih tekstova: skupovi tekstova raznolikih po jeziku i po funkciji; „Parcijalna metoda“ – pojedinačna analiza svakoga teksta na grafijsko-ortografskoj, fonološkoj i morfološkoj razini, s nekim napomenama o tvorbi riječi i sintaksi i objedinjavanje rezultata; „Sintetička metoda“ – analiza svih tekstova s polazišta da su oni jedinstveno jezično ostvarenje; Odnos staroslavenskih jezičnih osobina i osobina bosanskih idioma s obzirom na starinu teksta, porijeklo pisca (pisara, klesara), mjesto nastanka teksta i njegovu funkcionalnu usmjerenost; Interferiranje štokavskih i staroslavenskih elemenata u srednjovjekovnim bosaničnim tekstovima; Staroslavensko i starobosansko u bosaničnim srednjovjekovnim tekstovima; Izrada i javna odbrana pristupnoga istraživačkog rada.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari

Način polaganja ispita: usmeno

Predispitne obaveze: seminarski rad

Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc.*

Literatura:

1. Jahić, Dževad, 1999, *Trilogija o bosanskom jeziku*, Linguos, Sarajevo.
2. Grupa autora, 1983, *Pisana riječ u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo.
3. Damjanović, Stjepan, 2002, *Slovo iskona, Staroslavenska/starohrvatska čitanka*, Matica hrvatska: Zagreb.
4. Žagar, Mateo, 2007. *Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova*, Zagreb 2007.
5. Turbić-Hadžagić, Amira, 2004. Paleografske osobenosti Pisma bosanske kraljice Jelene Grube Dubrovniku od 5. 3. 1399, *Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine*, God. 36/2000-1, Sarajevo, ISSN 0436-046X, (121-131)
6. Turbić-Hadžagić, Amira, 2005. Tragom paleografskih osobitosti bosansko-humskih povelja 12. i 13. stoljeća, *Bosanski jezik. Časopis za kulturu bosanskoga književnog jezika*, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, ISSN 1512-5696, (73-106)
7. Turbić-Hadžagić, Amira, 2005. Bosanski književni jezik (Prvi razvojni period od 9. do 15. stoljeća), *Bosanski jezik. Časopis za kulturu bosanskoga književnog jezika*, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, ISSN 1512-5696, (137-160)
8. Turbić-Hadžagić, Amira, 2005. Latinična transliteracija krajišničkih pisama, *Gradovrh, Časopis za književno-jezična, društvena i prirodoznanstvena pitanja*, Matica hrvatska, god. II, br. 2, Tuzla, (115-120)
9. Turbić-Hadžagić, Amira, Paleografske osobitosti ktitorsko-nadgrobnog natpisa sudije Gradiše, *Zbornik radova, Vol. 31, br. 5*, Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet, Tuzla 2004, ISSN 1512-6021, (85-94)
10. Truhelka, Ćiro, 1889, Bosančica. Prinos bosanskoj paleografiji, *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu* I (4), 79.
11. Silić, Josip, 1999. Hrvatski jezik kao sustav i kao standard – u: *Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika* (priredio: Marko Samardžija), Zagreb: Matica hrvatska, str. 235-245.
12. Raukar, Tomislav, 1973. O problemu bosančice u našoj historiografiji, *Izdanja Muzeja*

- grada Zenice*, sv. 3, str.103-144.
13. Grupa autora, 1989, *Osamsto godina Povelje bosanskog bana Kulina, 1189-1989*, ANUBiH, Posebna izdanja, knjiga XC, Odjeljenje društvenih nauka, knjiga 23.
 14. Kuna, Herta, 1973, Bosanski rukopisni kodeksi u svjetlu južnoslavenskih redakcija staroslavenskog jezika, *Izdanja Muzeja grada Zenice*, sv. 3, str. 89-102.
 15. Jerković, Vera, 1975. *Paleografska i jezička ispitivanja o Čajničkom jevanđelju*, Novi Sad: Matica srpska.
 16. Hadžagić, Amira, 1999, *Duži oblici genitiva*, Bosanski jezik, Časopis za kulturu bosanskoga književnog jezika, Tuzla, 86-96.
 17. Hadžagić, Amira, 1999. Duži oblici dativa i lokativa, *Didaktički putokazi. Časopis za bosansku nastavu i praksu*, 17, Zenica, 67-69.
 18. Gabrić - Bagarić, Darija, 2005, Crkvenoslavensko i narodno u bosanskohercegovačkim epigrafskim spomenicima od 12. do 18. stoljeća, *Drugi Hercigonjin zbornik*, Hrvatska sveučilišna naklada, 89-125.
 19. Dizdar, Mak: Stari bosanski tekstovi, Sarajevo 1966.
 20. Turbić-Hadžagić, Amira, 2009. Deklinacija ličnih zamjenica *ja* i *ti* u bosaničnim pravnim tekstovima od 12. do 15. stoljeća, *LINGUA MONTENEGRINA, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, br. 3, Cetinje, 213-229.
 21. Turbić-Hadžagić, Amira, 2009. Deklinacija brojeva u bosansko-humskim pravnim tekstovima od 12. do 15. stoljeća, *LINGUA MONTENEGRINA, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, br. 4, Cetinje, 147-157.

5.3. NAUČNO PISANJE U LINGVISTICI

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Enver Halilović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Mirjana Popović, vanr. prof., Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru

Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Naučno pisanje u lingvistici je kolegij koji će postdiplomantima prezentirati osnovna znanja iz naučnoga stila pisanja i općevažećih pravila pisanja, citiranja, ispisivanja referenci i tome slično, kako bi se nakon obavljenoga istraživanja moglo pristupiti pisanju magistarskoga rada, te postdiplomanti pripremiti za publiciranje u referentnim lingvističkim časopisima.

Uvodno predavanje. Informacije o naučnom pisanju u lingvistici; Kategorizacija publikacija u lingvistici; Pripreme za pisanje naučnoga rada u lingvistici; Izbor naslova, Abstrakt, Uvod, Glavni dio, Zaključak; Prikupljanje građe u lingvistici; Organizacija i raspored prikupljene građe u lingvistici; Redigovanje rukopisa u lingvistici; Dokumentarna podloga rukopisa; Stilske odlike i gramatička korektnost; Forme pisanja u lingvistici i filologiji; Usmena prezentacija; Usmeno naučno komuniciranje; Magistarski rad; Doktorska disertacija; Slanje rukopisa u časopis; Izrada i javna odbrana pristupnoga istraživačkog rada.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari
Način polaganja ispita: usmeno
Predispitne obaveze: seminarski rad
Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc.*

Literatura:

1. Šamić. Midhat, 1990, Kako nastaje naučno djelo, Sarajevo.
2. Cuba, Lee & Cocking, 1977, How to write about the social sciences, London.
3. Škarić, Ivo, 2005, Temeljni umenoga znanstvenog komuniciranja, Zagreb.

5.4. AKCENTOLOGIJA

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli
Dr. sc. Josip Baotić, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Cilj kolegija **Akcentologija** je usvajanje znanja o povijesnoj i savremenoj akcenatskoj situaciji u Bosni i Hercegovini

Akcentologija kao dio nauke o jeziku i njezin razvoj; Priroda akcenata b/h/s. jezika; Akcenatski sistem b/h/s. jezika i njegove jedinice; Distribucija akcenatskih jedinica u standardnom jeziku i organskim idiomima; Akcenatske cjeline; Razvoj akcenata srednjojužnoslavenskog dijasistema; Akcenatske paradigme riječi u standardnom jeziku i organskim idiomima; Akcent rečenice.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari
Način polaganja ispita: usmeno
Predispitne obaveze: seminarski rad
Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof.*

Literatura:

1. Barić, Eugenija i dr. (1997), Hrvatska gramatika, Školska knjiga, Zagreb
2. Daničić, Đuro (1925), Srpski akcenti, Beograd
3. Ivšić, Stjepan (1911), Prilog za slavenski akcent, Rad JAZU, knj. 187, Zagreb
4. Jahić, Dževad, Senahid Halilović, Ismail Palić (2000), Gramatika bosanskoga jezika, Dom štampe, Zenica
5. Lehiste, I., P. Ivić (1996), Prozodija reči i rečenice u srpskohrvatskom jeziku, Novi Sad
6. Mulić, Malik (1985), Pregled ruske i srpskohrvatske akcentuacije, Veselin Masleša, Sarajevo
7. Nikolić, Berislav (1970), Osnovi mlađe novoštokavske akcentuacije, Beograd
8. Peco, Asim (1985), Osnovi akcentologije srpskohrvatskog jezika, Naučna knjiga, Beograd
9. Stevanović, Mihailo (1975), Savremeni srpskohrvatski jezik I, Naučna knjiga, Beograd
10. Vukušić, Stjepan, Ivan Zoričić, Marija Grasselli-Vukušić, 2007. *Naglasak u hrvatskome književnom jeziku*, Nakladni zavod Globus, Zagreb

5.5. JEZIČKA STRUKTURA BOSANSKOGA, HRVATSKOGA I SRPSKOGA JEZIKA

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Ivo Pranjković, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Marica Petrović, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Cilj kolegija **Jezička struktura bosanskoga, hrvatskoga i srpskoga jezika** je usvajanje znanja o strukturi i sistemu povijesnih i savremenih vrijednosti b/h/s. jezika.

Nivoi jezičke strukture i njihove jedinice; Fonemi i alofoni u bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku; Distribucija fonema u standardnim idiomima štokavskog narječja (struktura sloga, konsonantske grupe, ograničenja u distribuciji fonema, alternacije fonema); Morfološke kategorije (kategorija riječi, kategorija broja, kategorija padeža, kategorija roda, kategorija vida, kategorija stanja, kategorija lica, kategorija vremena, kategorija načina); Osnovne karakteristike tvorbe riječi u bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku; Gramatičko ustrojstvo proste rečenice (članovi rečeničnog ustrojstva i njihovi međusobni odnosi); Složene rečenice i odnosi klauza u njima.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari

Način polaganja ispita: usmeno

Predispitne obaveze: seminarski rad

Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Refik Bulić, vanr. prof.*

Literatura:

1. Babić, Stjepan (1986), *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, JAZU, Zagreb
2. Babić, Stjepan, Dalibor Brozović i dr. (1991), *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, HAZU – Globus, Zagreb
3. Barić, Eugenija i dr. (1997), *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb
4. Brozović, Dalibor (1971–1972), *O alofonskoj problematici u hrvatskoj ortoepiji (Fonemi i alofoni u standardnome hrvatsko-srpskom jeziku)*, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, god. 10, sv. 9, Zadar
5. Ivić, Milka (1983), *Lingvistički ogledi*, Prosveta, Beograd
6. Jahić, Dževad, Senahid Halilović, Ismail Palić (2000), *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica
7. Jelaska, Zrinka (2004), *Fonološki opisi hrvatskoga jezika: glasovi, slogovi, naglasci*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
8. Katičić, Radoslav (1986), *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika: Nacrt za gramatiku*, JAZU – Globus, Zagreb
9. Kovačević, Miloš (1992), *Kroz sintagme i rečenice*, Svjetlost, Sarajevo

10. Palić, Ismail (2007), Sintaksa i semantika načina, Bookline, Sarajevo
11. Pranjković, Ivo (1993), Hrvatska skladnja, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
12. Silić, Josip (1984), Od rečenice do teksta, Liber, Zagreb
13. Silić, Josip, Ivo Pranjković (2005), Gramatika hrvatskoga jezika, Školska knjiga, Zagreb
14. Smailović, Ismet (1977), Glas h i njegove zamjene u savremenom srpskohrvatskom jeziku, Radovi Instituta za jezik u Sarajevu, knj. IV, Sarajevo
15. Stevanović, Mihailo (1975), Savremeni srpskohrvatski jezik I i II, Naučna knjiga, Beograd
16. Peco, Asim (1985), Osnovi akcentologije srpskohrvatskog jezika, Naučna knjiga, Beograd
17. Vajzović, Hanka (1976), Afrikati č, ć, dž i đ u riječima orijentalnog porijekla, Institut za jezik u Sarajevu, knj. III, Sarajevo

5.6. LEKSIKOLOGIJA

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Marica Petrović, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Ljiljana Kolenić, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Leksikologija je kolegij koji će osposobiti postdiplomante da ovladaju znanjima o povijesnim i savremenim vrijednostima leksikografske građe b/h/s. jezika.

Jednoznačnost i višeznačnost leksema; Sinonimija, Antonimija, Homonimija; Vremenska, funkcionalna i područna raslojenost leksike; Leksičko posuđivanje i prilagodba posuđenica; Purizam i jezična kultura; Tvorba riječi, Tvorba imenica, pridjeva i priloga; Tvorba glagola; Frazem, porijeklo i vrste; Leksikografija; Rječnici jezika u Bosni i Hercegovini.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari

Način polaganja ispita: usmeno

Predispitne obaveze: seminarski rad

Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Marica Petrović, doc.*

Literatura:

1. Zgusta, Ladislav, (2006), Lexicography then and now, Tübingen, Max Niemeyer
2. Samardžija, Marko, (1995), Leksikologija hrvatskoga jezika, Zagreb, Školska knjiga
3. Šipka, Danko, (1998), Uvod u leksikologiju i srodne discipline, Novi Sad, Matica srpska
4. Dragičević, Rajna, (2007), Leksikologija srpskog jezika, Beograd, Zavod za udžbenike

5.7. ONOMASTIKA

Fond sati: Predavanja/vježbe 30

Nastavnici:

Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Dr. sc. Marica Petrović, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli
Dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, doc., Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

Cilj kolegija **Onomastika** jest usvajanje znanja o onomastičkoj nauci, procesu i načinima nastanka imena za živo i neživo, formama uoptrebe i gramatičkoga funkcioniranja, značenju i frekvenciji (aspekti; strukturni, povijesnojezični, etimologijski i semantički).

Uvodno u onomastiku; Razvoj onomastičke misli u BiH; Razvoj onomastičke misli u svijetu; Antroponomastika; Vlastita imena; Prezimena; Nadimci; Toponomastika; Hidronimi; Oronimi; Ojkonimi; Vernikular; Onomastikon; Izrada i javna odbrana pristupnoga istraživačkog rada.

Način izvođenja nastave: predavanja, vježbe, seminari

Način polaganja ispita: usmeno

Predispitne obaveze: seminarski rad

Nositelj predmeta i ispitivač: *Dr. sc. Ahmet Kasumović, red. prof.*

Literatura:

1. Kasumović, Ahmet: Toponimi, etnici i ktetici Tuzle i okoline, Tuzla 1988.
2. Dizdar, Mak: Stari bosanski tekstovi, Sarajevo 1966.
3. Skok, Petar: Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika, I-IV. JAZU, Zagreb 1971-1974.
4. Tanocki, Ferdinand; Rječnik rodbinskih naziva, Osijek 1983.
5. Fink, Nikola: Imenik zooloških naziva, Zagreb 1961.
6. Kristal, Dejvid: Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike, Beogard 1988.
7. Smailović, Ismet: Muslimanska imena orijentalnoga porijekla, Sarajevo 1975.